

Gospodarske novice.

* *Razstava mlekarstva v Hamburgu* se je slovesno odprla 28. svečana t. l. Po poročilu „österr. landw. Wochenbl.“ presega ta razstava poprejšnje na Dunaji, v Dancigu in Frankobrodu; velik napredek mlekarstva se v vsem očitno kaže; posebno pozornost na-se obrača Lehfeldova pinja, napravljena na centrifugalni sistemi. Razstavnikov skupaj je iz različnih dežel 1600, med katerimi jih je iz Avstrijsko-Ogerskega 35.

* *Govejo kugo* imajo zdaj kakor na Saksonskem tako tudi na Angleškem. Začela se je v nekem hlevu v Londonu. Ostre naredbe so zoper razširjenje njeno povsod vpeljane.

* *Zoper razširjanje trtne uši* nareja državni zbor na Francoskem ostro postaviti.

* *Žitna polja v Banatu* stojé lepo; pšenica posebno lepo kaže, pa tudi tako ogršica. Meseca svečana so sejali oves, ker v Banatu je od nekdaj setev ovsa svečana meseca najbolj navadna.

Ročni vlák, *)

s katerim en sam človek ročno mlatilnico goni.

Zdaj je popolnoma dovršen ta vlák, o katerem govori letošnja „Pratika“, da ž njim en sam človek opravlja mlačvo pri tako imenovanih ročnih mlatilnicah, katere sicer 4 delavci težko gonijo. Narejeno je vse na utežje, kar se pa dá bolje ogledati, kakor popisati.

Poskusili smo ta stroj 2. dne t. m. vpričo mnogo kmetov in kmetic, med katerimi se ni manjkalo tudi nevernih Tomažev, ki pa gledaje, kako en otrok sam goni mlatilnico, so spoznali, da je vse resnica, kar sem jim obetal.

Kmetovalci jo lahko vidijo vsak čas, kedar koli pridejo; tisti gospodi pa, ki poleti rada zahaja v lepe naše gorenske kraje, bode prav priročno jo takrat ogledati. Nihče pa mi ne bode zameril, ako po pogovoru, da „vsak delavec je plačila vreden“, za to, da stroj sestavljam, mlatilnico predstavljam, mlačvo kažem, zahtevam nekoliko povračila.**)

Na Dovjem (Lengenfeld).

Miha Lakota, posestnik.

Obrtnijske stvari.

Plošče iz Angleškega portland-cementa.

Župnik Ižanski gosp. J. Hočevnar v poslednjem listu „Danice“ s toplo besedo priporoča ploše iz portlandskega cementa, rekoč, da daleč prekosí tudi najboljšo opeko. Po triletnih skušnjah v cerkvi Ižanski — pravi gosp. župnik — se je pokazalo, da je portland cement trji kakor marmor, se obhojen ne melje kakor opeka, in je tedaj veliko bolj trpežen kakor tlak iz najbolje opeke bodi-si za plošče v cerkvah ali v sobah, kuhinjah, mostovžih itd. Te plošče so pa več sort: rumenkastobe, sivkaste, rdeče, črne in grahaste; vse so trdne in trde, samo črne niso tako močne. Izberó naj se tedaj bele ali rdeče; najlepše na videz so sicer grahaste, tako, da se primerjati morejo z najlepšim Afri-

*) Vlák se imenuje nemški „göpel“.

**) Zaznamovane tarife nismo dostavili, ker to je bolje ustmeno povedati vsacemu po njegovem premoženju.

Vred.

kanskim marmorjem; al najdražje so. Treba pa, da se za pokladanje tlaka dobí dober zidar, da se plošča s ploščo dobro sprime brez špranj. Podobar Matija Ozbič v Ljubljani izdeluje hvaljene plošče iz portland-cementa.

Ker utegne našim gospodarjem na korist biti to priporočilo, ki izvira od moža, ki ni hvalil, kar bi ne bilo res hvale vredno, zato smo ga priobčili tudi v našem listu.

Na prodaj ima

10.000 dveletnih sajenk črnega bora

podpisana podružnica, 1000 po 2 gold.

Za kmetijsko podružnico v Radečah
na Dolenskem:
Scheyer.

Zoper pšenični snet.

Ker se „Novice“ na korist kmetijstva v nikakoršni stvari ne strašijo odpreti svojih predalov še tako obširnimi stavkami, nadjam se tudi jaz, da bodo za vredno spoznale svetu naznaniti skušeno gotovo sredstvo zoper to „črno nadlogo“, ki se pšenični snet imenuje.

Jaz se popolnoma vjemam z zadnjim dopisom v „Novicah“, ki razlaga, od kod da snetje izvira, pa tudi, mislim, da bo, kdor bo skusil, potrdil, kar me skušnje učijo, namreč, naj vlije na mernik pšenice 8 do 10 bokalov vrelega kroga, pa bode seme onih škodljivih glavic popolnoma pokončal; vreli krop pa pšenici prav nič ne škoduje, marveč jej k naglemu kalenju pomaga, le kedar se popari, treba je, dobro pomešati jo, da povsod enaka vročina nastopi. Potem se pa voda odlije, da se zrnje za setev ugodno posuši. Vsak brez skrbi sme skusiti to sredstvo, in če tako ravná, ne bo imel snetjave pšenice.

Doljski.

Zabavno berilo.

Kaj Valvazor kratkočasnega pripoveduje o starih Kranjcih in Kranjicah.

Govoril dr. J. Bleiweis pri „besedi“ Ljubljanske čitalnice
4. marcija.

Valvazor, gospôda moja, stopil nam je čez blizo 200 let zopet v živ spomin zdaj, ko iz roke gre v roko preslavna njegova knjiga: „Ehre des Herzogthums Krain“, natisnjena leta 1689., katera zdaj v lični novi obliki na svetlo izhaja po prizadevanji znanih treh naših rodoljubov.

S to knjigo, ki jo pl. Radič, velečenjeni strokovnjak o zgodovini Kranjski, po pravici imenuje „knjigo vseh knjig poznejših naših zgodovinarjev“, postavil si je Valvazor neminljiv spominek.

Neizmernih zakladov pa, ki jih hranuje ta knjiga za krajepisje, narodopisje, zgodovino itd., ni namen moj tukaj razkladati, kakor že naslov mojega berila kaže, zajeti hočem iz nje le nekatere črtice, ki nam kažejo starega Kranjca in staro Kranjico v njunem življenju, — v njunih običajih ali navadah, katerih nihče ni bolje poznal kakor naš Valvazor, ki je prehodil vso našo domovino, iz mesta jezdil v mesto, iz grada v grad, ogledaval vse cerkve in kapelice, premetaval vse arhive, plezal na gore in po vrvih se spuščal v podzemeljske jame.